

Vězeňská služba České republiky
 Generální ředitelství Praha, Odbor správní
 Soudní 1672/1a, P.O. BOX 3, 140 67 Praha 4, ID DS: b86abcb

[REDACTED]

[REDACTED]

– e-mailem –

[REDACTED]

Počet stran: 4

Výtisk č. 1 (celkem: 1)

SDĚLENÍ VE VĚCI ŽÁDOSTI O POSKYTNUTÍ INFORMACE

Vězeňská služba České republiky, se sídlem Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4, jakožto subjekt povinný dle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů („povinný subjekt“), poskytovat informace vztahující se k jeho působnosti, obdržel žádost ze dne [REDACTED] o poskytnutí informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů („zákon o svobodném přístupu k informacím“). Žádost byla podána prostřednictvím elektronické adresy podatelny povinného subjektu a to s identifikačními údaji žadatele [REDACTED]

Povinný subjekt vzhledem k tomu, že žádost neměla esenciální náležitosti ve smyslu ustanovení § 14 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím, vyzval žadatele [REDACTED] jejímu doplnění. Podle ustanovení § 14 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím byl oprávněn takto postupovat, jestliže nedostatek údajů o žadateli brání postupu vyřízení žádosti.

V reakci na výzvu k doplnění žádosti o poskytnutí informace povinný subjekt obdržel dne [REDACTED] prostřednictvím elektronické adresy podatelny údaje, jimiž byly žadatelem v zákonné lhůtě vady původního podání zhojeny.

Obsahem žádosti byl pak požadavek na údaje a informace týkající odsouzení k výjimečnému trestu doživotí od roku 2017 a výkonu trestu odnětí svobody na doživotí v zařízeních Vězeňské služby České republiky a další podrobnosti k těmto otázkám.

Z hlediska ústavního práva na svobodný přístup k informacím dle čl. 17 Listiny základních práv a svobod, dále z hlediska právní úpravy v zákoně o svobodném přístupu k informacím a na základě konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu nebo Ústavního soudu, povinný subjekt seznal a dospěl k závěru, že nejsou dány důvody k odmítnutí žádosti. Nicméně, pro přehlednost se rozhodl vyčlenit bod 1. žádosti, který vyřídil pod [REDACTED] a to poskytnutím údajů.

I.

Ve věci bodu 2. žádosti ve znění (přeloženo a zkráceno) požadavku na zaslání interního předpisu/aktu řízení pro příslušníky Vězeňské služby České republiky, kteří vykonávají dozor nad doživotně odsouzenými, popř. Etický kodex příslušníků Vězeňské služby České republiky, povinný subjekt uvádí následující:

Výkon doživotního trestu upravuje zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů („dále též "zákon o výkonu trestu odnětí svobody"). Ustanovení § 71 zde stanoví: "(1) Vnitřní řád věznice, jakož i obsah a formy zacházení s odsouzenými k doživotnímu trestu musí přihlížet též k povaze tohoto trestu a nebezpečnosti odsouzených, kterým je takový trest uložen. (2) Odsouzenému k doživotnímu trestu nelze přerušit výkon trestu nebo mu udělit kázeňskou odměnu spočívající v povolení dočasně opustit věznici v souvislosti s návštěvou nebo s programem zacházení."

Z uvedeného vyplývá, že samostatný vnitřní předpis pro příslušníky Vězeňské služby České republiky, kteří vykonávají dozor nad doživotně odsouzenými, popř. Etický kodex příslušníků Vězeňské služby České republiky, není vydán. Problematiku upravují vnitřní řady příslušné věznice (např. vnitřní řád Věznice Mírov, viz <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-mirov>).

Zacházení se skupinou vězňů odsouzeným k doživotnímu trestu upravuje zákon o výkonu trestu odnětí svobody také od 1. ledna 2014 v novém ustanovení § 72a, který upravuje výkon trestu velmi nebezpečných odsouzených. Odsouzení k doživotním trestům jsou umísťováni zpravidla po jednom na ubytovně se zesíleným stavebnětechnickým zařízením.

Každý odsouzený, doživotně odsouzeného nevyjímaje, má určen program zacházení. Cílem realizace programů zacházení u této skupiny odsouzených je zvýšení nebo prohloubení vzdělání, posilování poznávacích funkcí, udržení tělesného a duševního zdraví, eliminace důsledků vyplývajících z dlouhodobého uvěznění - sociální izolace, která s sebou nese ztrátu osobní zodpovědnosti, krizi identity, popřípadě závislost na trestní instituci, možnost přeřazení z věznice se zvýšenou ostrahou do věznice s mírnějším režimem a po uplynutí zákonem stanovené doby též příprava na případné podmíněné propuštění z výkonu trestu.

II.

Ve věci bodu 3. žádosti, požadavku na sdělení podrobností k zacházení s doživotně odsouzenými, povinný subjekt konstatuje, že na základě podmínek a v souběhu s kritérii vnitřní diferenciací jsou tvořeny a aplikovány programy zacházení, jejichž zaměření má za účel eliminovat negativní důsledky dlouhodobého uvěznění.

Náplně programu zacházení a jejich alternativy jsou zaměřeny tak, aby omezovaly důsledky institucionalizace, neboť vlivem ztráty samostatnosti a iniciativy vyvstávají nežádoucí změny postojů, vzorců chování a změny obranných mechanismů, které vedou k depresivním stavům, apatiím až postupné degradaci osobnosti. U této kategorie odsouzených se vyskytují určité poruchy osobnosti, takže vzorce chování se mění nepatrně a je nezbytné na ně působit efektivně a kromě skupinového zacházení s větším důrazem na individuální přístup.

Programy zacházení jsou tedy stanoveny dle specifických potřeb jednotlivých odsouzených, a to dle věku, zájmů a intenzity sociálních kontaktů, včetně zohlednění osobnosti odsouzeného i s přihlédnutím k jeho aktuálnímu psychickému stavu a možnostem věznice. Naprostá většina této kategorie odsouzených dodržuje stanovený pořádek a kázeň a plní své povinnosti stanovené zákonem a vnitřním řádem věznice.

Speciálně výchovné aktivity

Společenské dění - jedná se o speciálně výchovnou aktivitu vedenou vychovatelem-terapeutem, jejíž zavedení přispěje zejména k smysluplnému trávení volného času odsouzených a k naplnění účelu výkonu trestu odnětí svobody. Cílem této aktivity je zlepšit komunikativní schopnosti odsouzených, rozšířit přehled o současných společenských tématech a pokusit se narušit stereotyp v uvažování a myšlení vzniklý působením negativních účinků dlouhodobého výkonu trestu odnětí svobody.

Kompetenční rozvoj

Jedná se o řízenou aktivitu vedenou speciálním pedagogem. Cílem této formy zacházení je komplexní působení na odsouzené, které vytváří předpoklady k prohloubení vlastního sebepoznání a rozvoji sociálních a personálních kompetencí. Tak jsou vytvářeny předpoklady pro zlepšení schopností odsouzených samostatně řešit náročné životní situace.

Vzdělávací aktivity

Sociálně právní poradenství - jedná se o řízenou aktivitu vedenou sociální pracovnící. Cílem této formy zacházení je komplexní působení na odsouzené, které vytváří podmínky k prohloubení jejich poznatků a k rozvoji klíčových sociálních a osobnostních kompetencí.

Pěstování okrasných rostlin a zeleniny

Jedná se o řízenou aktivitu vedenou vychovatelem. Cílem této aktivity je motivace ke změně chování, především v oblasti negativních projevů chování ve vztahu jak k personálu věznice, tak i mezi sebou navzájem, učení se sebekontrolě i spolupráci, získávání základních dovedností a znalostí v oblasti agrotechniky.

Pracovní aktivity

Pracovní aktivity probíhají jednak formou placeného zaměstnávání odsouzených, kdy je z celkového počtu odsouzených k doživotnímu trestu zařazena většina. Náplní jejich práce je kompletace kovových objímek a provádění prací nutných k zajištění chodu věznice. Jedná se převážně o úklidové práce.

Zájmové aktivity

Jazykový kroužek - jedná se o aktivitu zajišťovanou vychovatelem, cílem je snaha o efektivní využití volného času odsouzených studiem cizích jazyků (angličtina, němčina, čínština) i o podporu rozvoje pozitivních vlastností (např. rozvoj trpělivosti, cílevědomosti a vytrvalosti) a rozšíření možnosti sociálního kontaktu mezi odsouzenými.

Počítačový kroužek a elektronické hry

Jedná se o aktivitu zajišťovanou vychovatelem. Primárním cílem aktivity je rekreativní funkce (snižování tenzí zapojených odsouzených), která přispívá k bezproblémovému průběhu výkonu trestu bez nutnosti přijímat mimořádná opatření, sekundárním cílem je využití počítačů jako podpůrných prostředků pro výuku cizích jazyků.

Kondiční cvičení

Jedná se o zájmovou sportovní aktivitu zajišťovanou vychovatelem. Je určena pro odsouzené s dlouhodobými tresty, která přispívá k udržení přiměřené fyzické kondice odsouzených i k posilování sociálních kontaktů mezi nimi a zmírnění negativních vlivů vězeňského prostředí.

Stolní fotbal, stolní tenis

Jedná se o aktivitu zajišťovanou vychovatelem. Hlavním cílem je snižovat nežádoucí účinky a důsledky prizonizace, co vyplývají z dlouhodobého uvěznění. Aktivita umožňuje odsouzeným realizovat se společensky žádoucím způsobem a přispívá k odbourání negativních tenzí.

Klub společenských a logických her, kroužek křížovek a sudoku

Jedná se o zájmovou aktivitu zajišťovanou vychovatelem. Cílem této aktivity je motivace ke změně chování, především v oblasti negativních projevů chování ve vztahu jak k personálu věznice, tak i mezi sebou navzájem, učení se sebekontroly a přispívá k rozvoji pozitivních rysů osobnosti.

Modelářský kroužek

Jedná se o zájmovou aktivitu zajišťovanou vychovatelem-terapeutem, která přispívá zejména k smysluplnému trávení volného času odsouzených a k naplnění účelu výkonu trestu odnětí svobody.

Nabídka aktivit v oddělení se zesíleným stavebnětechnickým zařízením zahrnuje možnost sledování vysílání televize v povoleném rozsahu dle motivačních faktorů podle jednotlivých skupin i možnost půjčování knih z oddílové knihovny. Odsouzení mají podle své volby zajištěnu i duchovenskou a pastorační činnost, kterou zajišťují vězeňští kaplani. Velmi intenzivně jsou provozovány i venkovní sportovní aktivity na vycházkových dvorech včetně sportovního hřiště: je preferován převážně líný tenis, ale i prostory pro kondiční cvičení, klidová zóna vybavená stolem a lavicemi, co je využívána v rámci vycházky k posezení s knihou, hraní společenských her apod. Veškeré aktivity s touto skupinou odsouzených jsou upravovány s ohledem na maximální bezpečnost zaměstnanců.

Obdobně jsou aktivity charakterizovány na <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-valdice/sekce/problematika-doivotne-odsouzenych>.

III.

Na závěr se patří i doplnit, že problematice odsouzených k doživotnímu trestu odnětí svobody je věnována ze strany české veřejnosti stálá pozornost, což se odráží i na mediálních výstupech nebo webových stránkách, např. na <https://cs.wikipedia.org/wiki/Doživotí>. Obdobně (a zcela logicky) je předmětná problematika pravidelně sledována vyhodnocována Vězeňskou službou České republiky. Zde povinný subjekt zejména odkazuje na statistické přehledy a rozboru uveřejňované v rámci Statistických ročenek. Blíže viz <https://www.vscr.cz/sekce/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby>.

